Table 5.2 Parth gwaith

Galluoedd – y rhyddidau a chyfleoedd canolog a gwerthfawr	**Deilliannau**[1] – y dyfodol rydym ei eisiau	**Dangosyddion**[2] – sut fyddwn ni'n mesur cynnydd	**Pynciau**
I weithio mewn amodau cyfiawn a ffafriol, i gael cydnabod gwerth eich gwaith, hyd yn oed os nad yw am dâl, i beidio cael eich atal rhag gweithio, ac i fod yn rhydd o gaethiwed, llafur gorfodol a mathau eraill o gamfanteisio. Dylai pob person allu: • Cael swydd gyflogedig briodol, gyda chefnogaeth os oes angen • Gwneud rhywbeth sy'n ddefnyddiol a chael cydnabyddiaeth i werth eu gwaith hyd yn oed os yw'n ddi-dâl • Cael gorffwys a hamdden, yn cynnwys gwyliau, ac egwyl o gyfrifoldebau gofal • Gweithio mewn amodau cyfiawn a ffafriol, yn cynnwys iechyd a diogelwch, oriau teg, a rhyddid rhag aflonyddu a gwahaniaethu • Beidio cael ei orfodi i weithio mewn galwedigaeth benodol neu heb dâl • Beidio cael ei atal rhag gweithio mewn galwedigaeth benodol heb reswm digonol • Fod yn rhydd o gaethiwed, llafur gorfodol a mathau eraill o gamfanteisio	• Mae hawliau pobl i waith addas ac i fod yn rhydd o wahaniaethu yn cael ei barchu, amddiffyn a chyflawni • Mae pobl yn rhydd o wahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth mewn cyflogaeth • Mae gan bawb yr hawl i ddewis proffesiwn yn rhydd • Ni fydd neb yn cael ei atal rhag gweithio mewn galwedigaeth benodol heb reswm digonol • Mae pobl yn cael eu talu'r un faint am wneud yr un gwaith, neu waith tebyg • Mae amgylcheddau gwaith mor ddiogel ac iach â phosibl • Does dim lle i lafur gorfodol, caethwasiaeth na mathau eraill o gamfanteisio	Cyflogaeth	• Cyflogaeth, yn cynnwys hunangyflogaeth, gwaith rhan amser, cyfnod penodol, dros dro ac achlysurol, contractau dim oriau a gweithio hyblyg • Diweithdra a gweithgaredd economaidd • Triniaeth annheg, bwlio ac aflonyddu yn y gweithle
		Enillion	• Bylchau cyflog mewn enillion fesul awr canolrifol • Cyflog isel • Gwahaniaethau rhyw yn ôl diwydiant, galwedigaeth, rhanbarth a sector
		Gwahanu galwedigaethol	• Gwahanu fertigol a llorweddol, yn cynnwys uwch reolwyr ac ar fyrddau • Gwahanu o fewn prentisiaethau
		Llafur gorfodol a masnachu	• Oedolion a fasnachir ar gyfer caethwasanaeth domestig a mathau eraill o gamfanteisio • Dioddefwyr masnachu a gyfeiriwyd at y Mecanwaith Cyfeirio Cenedlaethol

1 Adran 12(1)(b), Deddf Cydraddoldeb 2006
2 Adran 12(1)(c), Deddf Cydraddoldeb 2006